

Міністерство освіти і науки України
Національний університет біоресурсів
і природокористування України
Механіко-технологічний факультет
НДІ техніки і технологій

Представництво Польської академії наук в Києві
Відділення в Любліні Польської академії наук
Академія інженерних наук України
Українська асоціація аграрних інженерів

***ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
XIX МІЖНАРОДНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ НАУКОВО-
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, НАУКОВИХ
СПІВРОБІТНИКІВ ТА АСПІРАНТІВ***

***«Проблеми та перспективи розвитку технічних та
біоенергетичних систем природокористування»***

(25–29 березня 2019 року)

***присвячену 205-річчю з дня народження Т.Г. Шевченка
під гаслом «І чужому навчайтесь, й свого не цурайтесь...»***

Київ – 2019

УДК 614.82

ОЦІНЮВАННЯ ТРАВМОБЕЗПЕКИ РОБОЧИХ МІСЦЬ НА ПІДПРИЄМСТВІ

*Марчишина Є. І., кандидат сільськогосподарських наук, доцент
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

Оцінку травмобезпеки робочих місць проводять на відповідність їх вимогам безпеки праці, що виключають травмування працівників в умовах, встановлених нормативних правових актів з охорони праці (НПАОП). Основними об'єктами оцінювання травмобезпеки робочих місць є: виробниче обладнання; пристосування та інструменти; забезпеченість засобами навчання та інструктажу. Зазначені об'єкти оцінюють на відповідність вимогам НПАОП, що містять державні нормативні вимоги охорони праці.

Перед оціненням травмобезпеки робочих місць перевіряють наявність, правильність ведення документації та дотримання вимог нормативних документів в частині забезпечення безпеки праці відповідно до технологічного процесу. Такими що належать до травмобезпеки є вимоги щодо:

- захисту від механічних впливів;
- захисту від впливу електричного струму;
- захисту від дії підвищених або знижених температур;
- захисту від впливу активних хімічних та отруйних речовин.

Незалежно від року випуску та галузевої належності виробничого обладнання на робочому місці, пристроїв та інструментів, оцінення їх травмобезпеки проводять на відповідність до таких вимог:

- наявність засобів захисту працівників від впливу рухомих частин виробничого обладнання, пристроїв та інструментів, які є джерелом небезпеки, а також предметів, деталей, що розлітаються;

- улаштування огорожі трубопроводів, гідро-, паро-, пневмосистем, запобіжних клапанів, електросилових кабелів та інших елементів, пошкодження яких може викликати небезпеку;

- наявність пристроїв (ручок) для переміщення вручну частин виробничого обладнання, пристроїв та інструментів під час ремонтних та монтажних робіт;

- виключення небезпеки, викликані розбризкуванням оброблюваних матеріалів та речовин у робочій зоні, падінням або викиданням предметів (наприклад, інструменту, заготовок);

- унеможливлення небезпеки через руйнування конструкцій, елементів будівель, обвалення;

- наявність та відповідність нормативним вимогам сигнального забарвлення і знаків безпеки;

- наявність в конструкції огорожень, фіксаторів, блокувань, елементів, що забезпечують міцність та жорсткість герметизованих елементів;

- забезпечення функціонування засобів захисту протягом дії шкідливого або небезпечного виробничого чинника;

- наявність на пульті керування сигналізаторів порушення нормального функціонування виробничого обладнання, пристроїв та інструментів, а також засобів аварійного зупинення;

- унеможливлення настання небезпечних ситуацій у разі повного або часткового припинення енергопостачання та подальшому його відновленні, а також у разі пошкодження ланцюга керування енергопостачанням (самовільного запускання у разі відновлення енергопостачання);

- унеможливлення падіння та викидання рухомих частин виробничого обладнання і закріплених на ньому предметів;

- здійснення захисту електрообладнання, електропроводки (заземлення) від механічних впливів, гризунів і комах, проникнення розчинників;

- унеможливлення контакту гарячих частин виробничого обладнання з відкритими частинами шкіри працівників, з пожежовибухонебезпечними речовинами, якщо контакт може стати причиною опіку, пожежі або вибуху;

- відповідність розмірів проходів та проїздів виробничого обладнання до нормативних вимог;

- відповідне розташування та виконання засобів керування (зокрема засобів аварійного зупинення) для транспортних засобів;

- безпеку транспортних засобів, оснащення їх засобами захисту та знаками безпеки;

- наявність інструкцій з охорони праці та відповідність їх до вимог нормативних документів, а в необхідних випадках наявність посвідчень про проходження спеціального навчання з охорони праці і перевірки знань вимог НПАОП;

- наявність і відповідність до вимог охорони праці виробничого обладнання, інструменту та пристосувань.

Крім вимог безпеки до виробничого обладнання, пристроїв, інструментів, засобів навчання та інструктажу, повинні бути прийняті до уваги спеціальні вимоги для конкретних видів робочих місць, вимоги до території, до елементів будівель і споруд.

Під час оцінювання засобів навчання та інструктажу перевіряють наявність документів (посвідчень, свідоцтв), що підтверджують проходження необхідного навчання, інструкцій з безпеки та охорони праці, складених з урахуванням нормативних вимог до їх структури та змісту. Під час проведення оцінювання травмобезпеки робочих місць перевіряють наявність, правильність ведення та дотримання вимог експлуатаційних документів на виробниче обладнання (паспортів, інструкцій з експлуатації) в частині забезпечення безпеки праці.

Оцінюють травмонебезпечність робочих місць шляхом порівняння оцінок фактичного стану об'єктів (виробничого обладнання, пристроїв та інструменту, а також забезпечення засобами навчання та інструктажу) з вимогами нормативних правових актів, експлуатаційних та технологічних документів, які передбачають забезпечення на робочих місцях безпечних умов праці, тобто умов праці, за яких вплив на працівників шкідливих і (або) небезпечних виробничих чинників унеможливлено або рівні їх впливу не перевищують встановлених нормативів. Під час оцінювання травмобезпеки пробні пуски і зупинки виробничого обладнання проводять особи, відповідальні за його експлуатацію, з дотриманням вимог безпеки.

Оцінення умов праці за фактором травмобезпеки проводять за трьома рівнями (класами):

1 - оптимальний (на робочому місці не виявлено жодного порушення вимог охорони праці, відібраних для оцінки травмобезпеки, не проводять роботи, пов'язані з ремонтом виробничого обладнання, будівель і споруд, роботи підвищеної небезпеки та інші роботи, що вимагають спеціального навчання з охорони праці);

2 - допустимий (на робочому місці не виявлено жодного порушення вимог охорони праці; проводять роботи, пов'язані з ремонтом виробничого обладнання, будівель і споруд, роботи підвищеної небезпеки та інші роботи, що вимагають спеціального навчання з охорони праці; експлуатацію виробничого обладнання з перевищенням терміном служби, якщо це не заборонено спеціальними вимогами безпеки на це обладнання; виявлені пошкодження або несправності засобів захисту, які не знижують їх захисні функції;

3 - небезпечний (на робочому місці виявлено одне і більше порушень вимог охорони праці).

Оцінення травмобезпеки робочого місця оформляють протоколом. На робочих місцях, де відсутні об'єкти оцінки травмобезпеки робочих місць, протокол не складають. За результатами оцінки травмобезпеки робочого місця у протоколі наводять короткі висновки, в яких констатують повну відповідність робочого місця вимогам охорони праці або вказують, яким пунктам НПАОП не відповідає оцінене робоче місце, встановлюють рівень умов праці за фактором травмобезпеки. Протокол підписують фахівці, які проводили оцінку, представники організації, в якій проводилась оцінка травмобезпеки робочих місць. У разі залучення організації, що проводить атестацію, протокол підписує відповідальна особа цієї організації і завіряє печаткою. Результати оцінки

травмобезпеки робочого місця із зазначенням рівня (класу) умов праці з травмобезпеки заносять у спеціальну карту умов праці.

Література

1. Войналович О. В., Марчишина Є. І., Білько Т. О. Охорона праці у сільському господарстві. Київ. Центр учбової літератури. 2017. 691 с.

2. Войналович О. В., Марчишина Є. І., Кофто Д. Г. Безпека виробничих процесів у сільськогосподарському виробництві. Київ. Видавничий центр НУБіП України. 2015. 418 с.